

ÅRSBERETNING 2024

Danish Society for Education and Business

An aerial photograph of Copenhagen, Denmark, featuring the city's historic architecture and the prominent spire of St. Nicholas Church. A large, intricate red wireframe graphic, resembling a series of overlapping, flowing loops, is superimposed over the cityscape, creating a modern, abstract design element.

DSEB

Developing business since 1880

Forord

DSEB er en almennyttig forening med det formål at øge værdiskabelsen i danske virksomheder og i det danske samfund. DSEB har valgt at udleve sit formål gennem etablering af og støtte til Tænketanken DEA samt uddeling af en række priser, hvoraf Tietgenprisen er den største.

Tænketanken DEA producerer viden, debat og netværk om tidlige indsatser for 0-6-årige, ungdomsuddannelser og de videregående uddannelser samt forskning og innovation. Det er gennem viden, at vi skal styrke værdiskabelsen og væksten i Danmark – i både offentlige og private organisationer og virksomheder. Derfor arbejder vi hver dag med at omsætte data og analyse til information, som giver både overblik og indblik.

2024 har været et skelsættende år i dansk uddannelsespolitik. Et år præget af omfattende reformer, der strækker sig fra folkeskolen til de videregående uddannelser. En så reformintensiv periode har for alvor tydeliggjort behovet for en politisk uafhængig vidensaktør som Tænketanken DEA. Store forandringer i uddannelsessystemet rejser nemlig altid mange – også nye – spørgsmål. I 2024 har DEA haft et af de mest produktive år nogensinde med over 30 analyser, der bl.a. har kastet lys på forskellige perspektiver ved reformerne.

DSEB har igen i år uddelt en række priser og legater til projekter, som falder inden for DSEB's formål. 2024 bød således vanen tro på uddeling af både Tietgenprisen og Innovations- og entreprenørskabsprisen, som er en hyldest til Danmarks talenter inden for erhvervsrettet humanistisk og samfundsvidenskabelig forskning samt inden for innovation og entreprenørskab.

På de næste sider kan du læse mere om highlights fra DEAs arbejde i 2024, om nogle af de priser, DSEB har uddelt, og om foreningens finansielle resultat.

God læselyst!

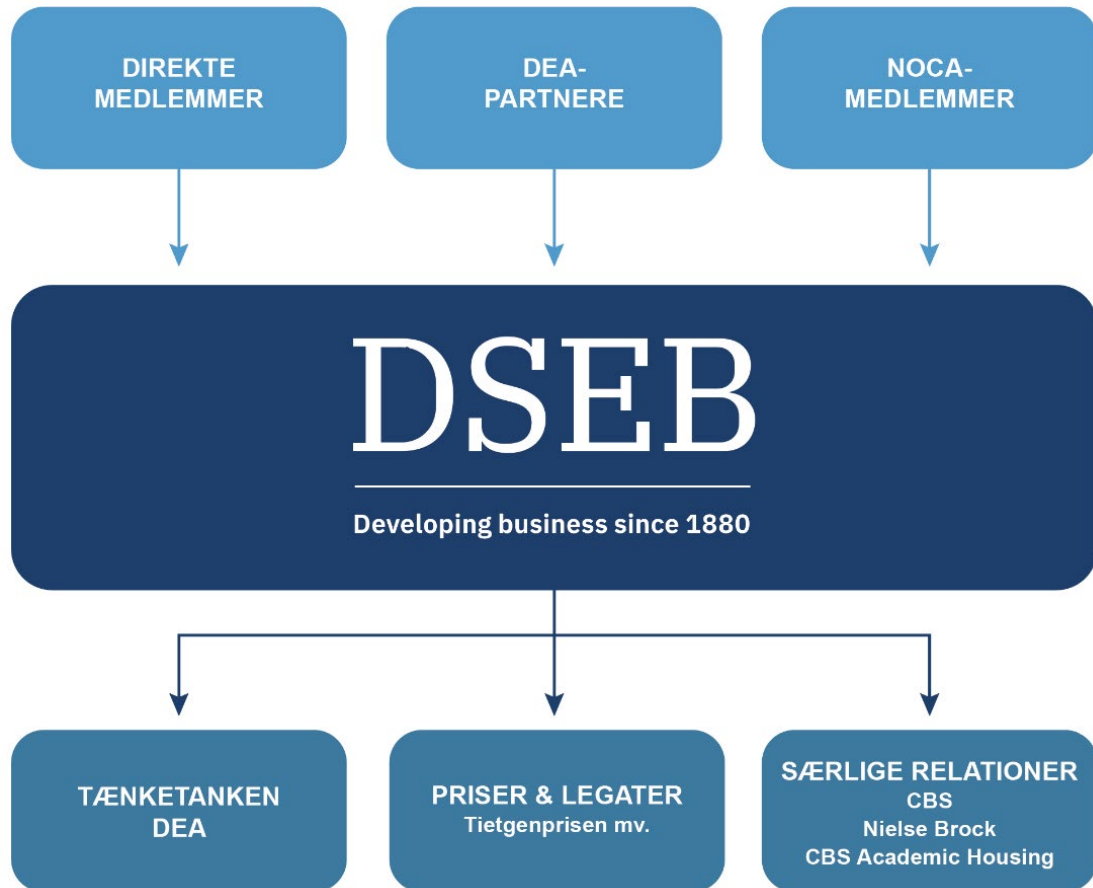
Torben Möger Pedersen
Formand, DSEB

Stina Vrang Elias
Adm. direktør, DSEB

DSEB

DSEB er en almennyttig forening med det formål at øge værdiskabelsen i danske virksomheder og i det danske samfund gennem støtte til udvikling af forretningsrelaterede uddannelses- og forskningsmæssige kompetencer, som et globalt erhvervsliv efterspørger.

Tænk tanken DEA – highlights fra 2024

Tematisk program: En løfterig barndom for alle

Dagtilbud og skole har afgørende betydning for, hvordan børn klarer sig videre i uddannelsessystemet og arbejdslivet. Særligt for børn fra hjem med få økonomiske og sociale ressourcer kan gode dagtilbud have betydning for deres tidlige skolegang.

De analyser, DEA har gennemført under programmet i 2024, viser tydeligt, hvor stor betydning dagtilbuddet har for børnenes faglige udvikling. Men de viser også, at der fortsat er store kvalitetsforskelle mellem de danske dagtilbud. Strukturelle parametre som normeringer kan ikke forklare disse forskelle. Det er altså ikke givet, at enkle tiltag, som fx bedre normeringer, automatisk vil medføre højere kvalitet alle steder. Derimod er der klare indikationer på, at høj pædagogisk faglighed hænger sammen med bedre kvalitet og i sidste ende et større løft af børnene.

Til trods for vigtigheden af højt kvalificeret personale i dagtilbud og grundskole er der fortsat mangel på både pædagoger og lærere. Det kan skyldes den faldende søgning til pædagog- og læreruddannelserne. Men en væsentlig årsag er også, at flere uddannede lærere og pædagoger ikke arbejder i folkeskolen eller i dagtilbud. Manglen på uddannede pædagoger og lærere rammer også socialt skævt. En DEA-analyse viste, at de skoler, hvor flere elever kommer fra hjem, hvor forældrene ikke har en videregående uddannelse, i højere grad mister deres uddannede lærere. Det medfører en voksende skævvridning på tværs af skoler inden for kommunerne.

Dermed kan programmet foreløbigt konkludere, at hvis dagtilbud og skoler skal bidrage til, at flere unge opnår uddannelse og arbejdsmarkedstilknytning uanset social baggrund, skal børn og unge møde høj kvalitet, når de træder ind ad døren i vuggestuen, børnehaven og skolen.

Tematisk program: Trivsel i uddannelsessystemet

At de unges trivsel er for nedadgående, har været på alles læber i længere tid. Det er særligt pigerne, der er ramt. Ord som "præsentationspres" og "12-talspiger" indikerer, at uddannelsessystemet spiller en rolle i trivselskrisen. Men er det også roden til problemet? Det er det store spørgsmål, som programmet "Trivsel i uddannelsessystemet" adresserer.

I 2024 har DEA faciliteret et netværk, hvor en række aktører har delt viden og erfaringer om unges trivsel. Herigennem blev det tydeligt, at problemet er mangefacetteret, og at der ikke findes nogen nemme eller hurtige løsninger på trivselskrisen.

I juni 2024 viste vi i analysen "Elever med dårlig trivsel og deres valg og fravalg af ungdomsuddannelse", at unges trivsel ikke påvirker deres ungdomsuddannelsesvalg markant. Alle typer ungdomsuddannelsesinstitutioner kommer til at have berøring med unge, der har kæmpet med lav trivsel i grundskolen. Derfor skal institutionerne være rustede til at håndtere elever med lav trivsel.

Et element, som ofte fremhæves som en nøgle til bedre trivsel, er fællesskaber. Med analysen "Fritidstilbud – en fællesskabsskilte med uforløste potentialer" fra sensommeren pegede DEA på, at fritidstilbud kan spille en vigtig rolle i at facilitere fællesskaber for de unge, hvis de prioriteres politisk og økonomisk.

Programmet har tydeliggjort, at trivselskrisen ikke alene kan forklares med fx karaktærræs eller folkeskolereform. Og dermed kan man heller ikke pege entydigt på uddannelse som roden til

problemet. Men uddannelse og ikke mindst institutionerne i uddannelsessystemet kan være en del af løsningen.

Tematisk program: Et kønsopdelt uddannelsessystem

DEAs tematiske program om køn sætter fokus på de kønslige ubalancer, der præger vores samfund, og som også manifesterer sig i uddannelsessystemet. En opdeling, der begynder allerede i børnehøjde med kønsspecifikke markører i daginstitutioner, gennem grundskolen og videre i uddannelsessystemet, hvor kønsskævhed stadig præger mange fag.

I 2024 var "køn" temaet på DEAs årlige Partnerdag i november. Gennem oplæg og debat stillede vi skarpt på, hvilke forventninger drenge og piger møder i uddannelsessystemet, og hvad det betyder for deres vej gennem det.

Gennem flere analyser har vi i løbet af året belyst, hvordan drenge og piger, som er i risikogruppen for ikke at få en uddannelse, bliver løftet. I dag ender færre kvinder fra lavindkomstfamilier uden uddannelse. Men det ser anderledes ud for mændene: Drenge fra ufaglærte hjem er den eneste gruppe, som i dag får mindre uddannelse end for 15 år siden.

Køn er derfor til stadighed en relevant parameter for at forstå vores uddannelsessystem og arbejdsmarked. Og viden om kønsbias er vigtig for at skabe større fleksibilitet ift. at møde fremtidens behov for kompetencer og arbejdskraft.

Tematisk program: På højde med de bedste

En dagsorden, DEA har beskæftiget sig med gennem en årrække, er de videregående uddannelsers kvalitet. I et internationalt perspektiv findes der kun begrænset og ikke særlig robust viden om kvalitet på uddannelserne. Og den viden, der findes, tyder ikke på, at Danmark er i en førerposition, når det handler om netop uddannelsernes kvalitet. Samtidig investerer vi mindre i uddannelserne i forhold til lande, vi normalt sammenligner os med. I en globaliseret verden, hvor viden er Danmarks råstof i den internationale konkurrence, er det bekymrende.

I 2024 afholdt vi en konference med temaet "Er danske universiteter på højde med de bedste?". Her debatterede en række interessenter, hvorvidt Danmark har internationalt konkurrencedygtige universitetsuddannelser, og hvordan vi styrker dem.

I april udgav vi en analyse om danske studerendes vurdering af kvaliteten af deres universitetsuddannelser i forhold til sammenlignelige lande. Den viste, at Danmark har en bundplacering, når de studerende skal vurdere deres underviseres kompetencer, sammenlignet med universitetsstuderende i andre lande.

Aktuelle politiske dagsordener: Fokus på uddannelsesreformer

DEAs arbejde under det spor, som omhandler aktuelle politiske dagsordener, har fokuseret på at bidrage til, at beslutninger om de kommende reformer – og deres implementering – træffes på så kvalificeret et grundlag som muligt.

Vi har bl.a. undersøgt implikationerne af højere adgangskrav til de nuværende gymnasier, og hvordan gruppen af elever, der i dag tager en kommunal 10. klasse, ser ud, ligesom vi er blevet klogere på Sveriges erfaringer med kortere kandidatuddannelser.

Med analysen "Karakterkrav på de gymnasiale uddannelser" kunne DEA vise, at et karakterkrav på 6 vil udelukke hver femte elev fra de gymnasiale uddannelser. I 2023 svarede det til ca. 7.600 elever. Udover konsekvenserne af et skærpet karakterkrav viste analysen også, at der er stor forskel på holdningen blandt lærere og rektorer: 35 pct. af gymnasielærerne ønsker et karakterkrav på 6 eller derover. Mens kun 24 pct. af lederne ønsker det.

En anden vigtig politisk dagsorden i 2024 har været udfaldet af kandidatreformen. Da vi i Danmark ikke har tidligere erfaringer med kandidatuddannelser af forskellig længde, kiggede vi til vores naboland Sverige. Hvis man vil bruge Sverige som pejlemærke, ser det ud til blive vanskeligt at gøre de kortere kandidatuddannelser til ligeværdige alternativer til de længere. Analysen finder nemlig, at på alle fagområder er antallet af dimittender fra toårige kandidatuddannelser steget mere end antallet af dimittender fra etårige, og det afspejler en præference for de længere kandidatuddannelser. Derudover viser erfaringerne fra Sverige, at studerende med forældre med længere uddannelser er mere tilbøjelige til at vælge en toårig kandidatuddannelse.

Priser fra DSEB

Tietgenprisen

Modtageren af Tietgenprisen på 500.000 kr. var i 2024 adjunkter ved Center for Tracking and Society, Københavns Universitet, Signe Sophus Lai og Sofie Flensburg. De modtog bl.a. prisen, fordi danske kommuner, regioner og virksomheder er kritisk afhængige af teknologivirksomheders leverance af digital infrastruktur, hvilket gør deres forskning særlig relevant.

I valget af Signe og Sofie lagde priskomiteén særlig vægt på, at deres forskning har stor samfundsmæssig relevans, især i relation til den politiske og økonomiske forståelse af digital infrastruktur. På trods af deres unge ph.d.-alder har de opnået international anerkendelse for deres arbejde, som har sat et tydeligt aftryk i både den akademiske verden og den offentlige debat. Deres forskning har haft konkret indflydelse på danske politiske beslutninger, bl.a. i forbindelse med Dataetisk Råds arbejde og regeringens tech-udvalg. Deres evne til at formidle komplekse emner til et bredt publikum, både i medierne og på konferencer, har også været en vigtig faktor i deres indstilling.

Tietgenprisen blev uddelt den 26. november 2024 ifm. ICC Danmark og DSEB's Årsmiddag i Axelborgsalen i København.

DSEB's Innovations- og entreprenørskabspris

Som noget nyt havde DSEB's Innovations- og entreprenørskabspris i 2024 et tema, som var "bæredygtighed". Prisen på 100.000 kroner blev uddelt til Copenhagen School of Entrepreneurship, CBS' Pollinate-program, som hjælper universiteternes entreprenørskabs-hubs til at supportere studerende i at udvikle bæredygtige forretninger.

Priskomiteén lagde i sin bedømmelse vægt på, at indsatsen har været med til at styrke innovationen og entreprenørskabet på en bæredygtig måde.

Innovations- og entreprenørskabsprisen blev – ligesom Tietgenprisen – uddelt ifm. ICC Danmark og DSEB's årsmiddag i Axelborgsalen i København.

Regnskab

Årets resultat på 31.950 t.kr. afspejler den positive udvikling på de finansielle markeder i 2024. Årets resultat betegnes som meget tilfredsstillende.

Da bestyrelsen i sin tid besluttede at omlægge foreningens investeringer, satte man et mål for foreningens egenkapital som det egentlige *target*. Foreningens egenkapital skal derfor altid ligge på et minimumsniveau omkring 320-330 mio. kr. Egenkapitalen udgør pr. 31.12.2024 416.185 t.kr. mod 384.235 t.kr. pr. 31.12.2023. Egenkapitalen er således fortsat solid.

Resultat før formålsomkostninger for 2024 udgjorde således 43.873 t.kr. mod 32.807 t.kr. i 2023.

Finansielle poster udgjorde en nettoindtjening på 58.771 t.kr. mod på 47.727 t.kr. i 2023. De finansielle indtægter vedrører primært et afkast af den investerede formue. Eksterne formålsomkostninger udgør 11.923 t.kr. mod 9.573 t.kr. i 2023. Omkostninger er anvendt til drift af DEA, priser, støtte og tilskud til andre almennyttige formål.

Ultimo 2024 udgjorde balancen 422.675 t.kr. mod 389.611 t.kr. i 2023.

Begivenheder efter balancedagen

Der er ikke efter balancedagen indtruffet forhold, som har væsentlig indflydelse på bedømmelsen af årsrapporten.